

Тищенко К.С.,
*студентка 6 курсу, 5 групи, Інституту
прокуратури та кримінальної юстиції
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого*

ДО ПИТАННЯ ВРАХУВАННЯ ДОСВІДУ США З ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТУ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ

Ключові слова: Інтернет, запобігання злочинності, правова свідомість, інтернет-сервіс.

Анотація: Досліджено питання щодо впливу Інтернету на свідомість і правову культуру суспільства та про актуальні можливості його використання для запобігання злочинності. Включено досвід США щодо створення інтернет-сервісів для громадян, що містять данні про карту злочинності.

Аннотація: Исследован вопрос о влиянии Интернета на сознание и правовую культуру общества и об актуальных возможностях его использования для предотвращения преступности. Включен опыт США по созданию интернет-сервисов для граждан, содержащие данные о карте преступности.

Ключевые слова: Интернет, предупреждение преступности, правовое сознание, интернет-сервис

Summary: Research on the impact of the Internet on the mind and legal culture of society and on current possibilities of using it for crime

prevention. The United States experience in creating Internet services for citizens containing data on crime maps is included.

Keywords: Internet, crime prevention, legal mind, internet service.

Сьогодні в суспільстві відбуваються інтенсивні процеси інформатизації та інтелектуалізації, прискореними темпами формується інформаційне суспільство, особливістю якого є комп'ютеризація всіх сфер людського життя. Останнім часом комп'ютерні технології та комп'ютерні системи використовуються в більшості злочинів як засіб їх вчинення [4, с. 1297]. Адже злочинці не відстають від вимог часу, і активно використовують комп'ютер як засіб вчинення злочинів. Інтернет та його сервіси активно впливають на свідомість населення, у тому числі, й на правову культуру. Використання їх потужностей у правильному руслі може стати одним із найбільш ефективних засобів запобігання злочинності, через усунення причин та умов, а також недопущення та припинення вже розпочатих злочинів. Інтернет знеособив спілкування, зробив його анонімним, сформував новий тип суспільних відносин та цінності, які поки що не захищені кримінально-правовими заборонами [5, с. 207].

Так, на думку Черниш Р. Ф. запобігання злочинів за допомогою мережі Інтернет слід говорити в контексті декількох аспектів. Зокрема доцільним є створення структурованої системи кримінологічного запобігання, підвищення правової свідомості, а також проведення заходів, спрямованих на зниження віктимності осіб у соціальних мережах. По-друге, використовуючи уже перевірену інформацію про можливість вчинення злочину у майбутньому, можна перешкодити реалізації злочинної мети. По-третє, досить поширеною на сьогодні є взаємодія правоохоронних органів з адміністрацією соціальних сервісів. Чимало правоохоронних органів прослуховують чи перечитують інформацію щодо підозрюваних або розшукуваних осіб у соціальних мережах. [1, с. 152-153].

Натомість використання соціальних засобів комунікації в США відіграє важливу роль для запобігання злочинності. Опитування, проведене в Міжнародній асоціації керівників поліції (International Association of Chiefs of Police), показало, що 81% опитаних представників правоохоронних органів використовують соціальні мережі для вирішення певних завдань. Зокрема, 62% повідомили про

використання Facebook для проведення кримінальних розслідувань, а близько половини зазначили використання соціальних мереж з метою запобігання злочинності [2].

Крім того, процес запобігання злочинності пов'язаний не лише з правоохоронними органами, а й з іншими структурами, зокрема з фірмами, які володіють інтернет-сервісами. Наприклад, YouTube запустив експериментальний «Метод перенаправлення». Він полягає в тому, щоб перенаправляти людей, які шукають «протерористичний контент», на інші інформаційні ресурси, що мають роз'яснювальний та запобіжний характер [3, с. 110-113].

На території США створено безліч онлайн-сервісів з відкритим доступом для звичайних громадян, основа яких — набір інформації про злочинців та вчинювані ними злочини. До таких відноситься SpotCrime.com, сервіс, який містить відкриту інформацію про карту злочинів, що відбулися на певній території. Він наповнюється даними, що надходить від правоохоронних органів та від засобів масової інформації. Крім того, як зазначила Балега О.І. у 2012 році SpotCrime.com запровадила власну службу підтримки інформування щодо вчинених злочинів - Crimetip.us, яка дозволяє користувачам анонімно повідомляти про злочини безпосередньо у місцевості, де вони проживають [3, с. 110-113].

Отже, враховуючи міжнародний досвід, зокрема США, Україні потрібно розуміти високий рівень впливу Інтернету на запобігання злочинності. Цей напрям має стати одним з основних у розвитку кримінологічної науки. Також держава повинна залучити весь спектр можливостей впливу Інтернету на правосвідомість, а саме: через створення онлайн-сервісів для громадян з даними про злочинність на певній території, через розповсюдження аудіо- та відеофайлів запобіжного характеру, створення інформаційних блогів у соціальних мережах, що матимуть вплив на суспільство в цілому.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Черниш Р.Ф. Соціальні мережі як один із інструментів накопичення та протиправного використання персональних даних громадян. Проблеми законності. 2017. Вип. 136. С. 205–214

2. Social Media and Crime Prevention. URL: <https://www.nnw.org/publication/social-media-and-crimeprevention>

3. Бугера О.І. Соціальні інтернет-мережі та запобігання злочинності: сучасні тенденції. ВІСНИК НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. Випуск 2 (38) 2018. С. 110-113

4. Combating Illegal Drugs Trafficking Using the Internet by Means of the Profiling Method /MO Ovcharenko, OV Tavalzhanskyi, TM Radchenko... - Journal of Advanced Research in Law and Economics, 2020

5. Головкін Б.М. Злочинність неповнолітніх як суспільна проблема // Проблеми законності. 2016. № 133. С. 204-217. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2016_133_21

6. Лукашевич С. Ю. Сучасні теорії індивідуальної злочинної поведінки / С. Ю. Лукашевич, К. А. Бочарова, А. С. Кападзе // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки. – 2016. – Вип. 3. Том 2. – С. 76–79.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. О.В. Таволжанський